

Írkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
szerk. és kiadóhivatal
9-77

B. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ch 40—

Egyes szám — — 3—

1927 július 16 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 158 szám

5687 Tamuz 16

A király aláírta a trónbeszédet Egységes ellenzéki front, vagy liberális- nemzeti parasztpárti kollaboráció? A nemzeti parasztpárt nem vonul ki a parlamentből A „szabad választások” utóregzései

Két nappal a törvényhozó testületek kapu-
nyitása előtt a „szabad választásokon” pozdör-
jává tört ellenzék súlyos fejtörést okoz a kor-
mánynak. Bratianu Jonel, aki minél hamarabb
tisztá vizet akar önteni a pohárba, egyetlen
éjszaka keresztül akarja hajszolni az igazolási
vitát, hétfőn reggelre be akarja fejezni a par-
lament két háza megalakulásának összes forma-
litásait, hogy minden eshetőségre számítva, saját
híveinek többségéből rekrutálódott parlamentje
rendelkezésére álljon. Bratianu Jonelnek annyira
sürgős az igazolási vita gyors befejezése, hogy
ennek elérése érdekében komolyabb áldozatok-
tól sem riad vissza. A miniszterelnök tudva-
lévőleg 25 mandátumot ajánlott fel a nemzeti
parasztpártnak arra az esetre, ha nem csinál
obstrukciót az igazolásoknak.

A nemzeti parasztpárt azonban elhárította
magáról a kormány ajánlatát és néhány nappal
előtt minden jel arra mutatott, hogy nem
idegenkedik a kisebbségi blokk gondolatától.
A kisebbségi blokk gondolata eredetileg Jorga
professzortól indult ki, aki pártjával együtt
kibukott a parlamentből és most azon fáradozik,
hogy egy táborba szervezze meg azokat, akik
Bratianu Jonellel a napirenden levő állampolitikai

kérdésekben nem mindenben értenek egyet.
Elsősorban Averescu sikerült Jorgának meg-
nyerni a közös ellenzéki blokk tervének. Az
Averescu-párt a parlamenten kívülálló erő-
tényező és így egészen természetes, hogy
Averescunak nincs is más választása, mint az
ellenzéki pártok közös frontja.

A nemzeti párttal való megegyezésnek ügye
azonban ma már sokkal kétségesebb. A nem-
zeti parasztpárt ezen a választáson nagy erkölcsi
győzelmet aratott s hosszú évek után kivívta
magának a második kormányzópart címet. Na-
gyon természetes, hogy egy kétes értékű választás
kedvéért ezt a helyzetét nem óhajtatja fel-
adni a párt, noha Jorga és Averescu mindent
elkövetnek, hogy akciójuk sikere kedvéért
Maniut is belekapcsolják az ellenzéki blokk
tervébe.

A király ma kihallgatást tartott. Előbb
Anghelescu hadügyminisztert, majd Bratianu
Jonelt fogadta és aláírta a trónbeszédet. Vasár-
nap ünnepélyes formák között megnyílik a
parlament és az ülésszak első napjai feltétlenül
tisztázni fogják a helyzetet.

A belpolitikai élet eseményeiről alábbi jelen-
téseink számolnak be.

A kormány is, Averescu és Jorga is a nemzeti parasztpárti barátságáért harcolnak

(Bucuresti-Bukarest, jul. 15. Az Uj Kelet
tudósítójától.) A politikai élet figyelme Jorga
professzor ismert felhívása után egy csapásra az
egységes ellenzéki front kialakításának problé-
mája körül csoportosult. Az összes fővárosi
lapok szélteben-hosszában tárgyalják a két ellen-
zék: a parlamenti nemzeti parasztpárt és a
parlamenten kívül maradt Jorga és Averescu-
pártok kollaborálásának, esetleg fuziójának esz-
méjét, amelynek az volna célja, hogy erőteljes
antiliberális frontot alakítson ki, másrészt pedig,
hogy egységes magatartást foglaljanak el bizonyos
államjogi kérdésekben.

Jorga és Averescu az egységes front mellett

„A Cuvantul” hosszabb cikket szentelt a
problémának. A lap szerint Averescu tábornok
közvetlenül a választások befejezése után Jor-
gához sietett, akinek azt ajánlotta, hogy azon-
nal indítsanak egységes akciót a Bratianu-kor-
mány megbuktatására. És miután mindketten
ki vannak zárva a parlamentből, Averescu azt
ajánlotta, hogy a kormánybuktató akciót bizonyos
Bratianu részéről „lezárt”-nak minősített
kérdések feszegetéséről kezdjék meg úgy a
sajtóban, mint népgyűléseken és röpcédulákon:
Hogy az ellenzéki frontot kiszélesítsék, Jorga
lapjában közzétette Maniu címére az ismert
kollaborációs felhívást, Averescu pedig szemé-
lyesen keresett összeköttetést több nemzeti
parasztpárti vezérrel.

A nemzeti parasztpárti nem megy Jorgáékkal

Ezek azonban még eddig nem adtak választ.
„Annak ellenére — írja a jól értesült „Cuvantul”

— hogy a nemzeti parasztpárttól távol áll a gon-
dolat, hogy a mostani kormányt támogassa és
többé-kevésbé osztja Jorgának álláspontját,
Maniu és Mihalache úgy vélekednek, hogy a
párt nagyon sokat nyert ezen a választáson,
nemcsak madátumokat, hanem a második kor-
mányzópart jogcímét és jellegét is. Ezt pedig
fölöttébb kockázatos volna egy olyan kétes
barátságért, mint aminő az averescanusoké —
feláldozni. Ezért a nemzeti parasztpárt nem
mond le mandátumairól — és így a kormány-
nak két ellenzéke lesz: Egy parlamenti — a
nemzeti parasztpárt és egy „utcai”: Jorga és
Averescu.

A „Viitorul” és az egységes ellenzéki front

A kormány felhivatalosa, a „Viitorul”, mely
határozott művészzel követi hasábjain patrónu-
sának: Bratianu Jonelnek „divide et impera”
politikáját, legújabb számában már rövidlele-
kzettű cikket szentel az egységes ellenzéki front
eszméjének. A cikk „Handa-bandázás” főcímet
és „Jorga professzor komolytalan felhívása és
Averescu mulatságos magatartása” alcímet vi-
seli és többek között a következőket tartal-
mazza:

— Minthogy Jorga csoportja még annyi
szavazatot sem nyert el a választásokon, hogy
képviselőjét elküldhesse a parlamentbe, Jorga
a napokban hivatalos lapjában odáig ment, hogy
megsértette az ország választóit. A közvélemény
azonban nem lepődött meg, mert tisztában van
a professzor politikai metamorfózisaiival. Midőn
kilátásba helyezték neki a nemzeti párt elnök-
ségét, akkor Maniu Erdély legnagyobb politi-
kusa volt előtte. Abban a pillanatban azonban,
midőn a nemzeti párt rájött arra, hogy mily

veszedelmet jelent számára Jorga elnöksége,
Maniu egyszerre „bágyadt gondolkodásu” em-
ber lett, az erdélyi politikusknak legszerencsét-
lenebb prototipusa.

„Mennyi inkonzekvencia!”

— És ma Jorgának van bátorsága felhívást
intézni Maniuhoz, hogy őt politikai akcióra
serkentse! Mennyi inkonzekvencia és mennyi
komolytalanság! Jorga elfelejti, — ugylátszik
— hogy ezek a választások tisztázták a poli-
tikai helyzetet, kiemelve azokat a pártokat,
melyeknek kapcsolataik vannak a választótö-
megekkel és likvidálva a kalandor és zavarokat
okozó csoportokat, mint aminők Jorgáék, Cu-
záék és Averescuék.

— Jorga egyébként ma jóbarátságban él
Averescu tábornokkal. Az előbbi azt hiszi, hogy
a világot azért teremtették, hogy leboruljon
előtte egy hitért, amelyet hízlelő barátai szug-
geráltak belé, félrevezetve a professzort a poli-
tikai helyzetet illetően, csak azért, hogy po-
ziciót teremtsenek maguknak, utóbbi pedig egy
beteges képzelődés áldozata, aki nem tud egye-
bet, mint a katakombák sötétjében és különös
szellemek társaságában összeesküvéseket szőni.

— Főlöszlegesen talán hangsúlyozni, hogy
mennyire nevetségesek a jorgista-averescanus
tehetetlenség invitációi a nemzeti parasztpárt
számára.

Az „Indreptarea” szerint az ellen- zéki front már kialakult

A „Viitorul” robbantó aknáival szemben
az averescanusok hivatalosa, az „Indreptarea”
az együttműködésnek ama hő vágyától áthatva,
amely az averescanusokat a nemzeti parasztpárt-
tal szemben fűti, természetesen teljes arzenálját
felvonultatja az egységes ellenzéki front mellett.
Az „Indreptarea” megállapítani véli, hogy az
ellenzéki vezérek nyilatkozataiból egyetlen akarat
sugárzik ki: front a liberális párt ellen,
semmilyen megegyezés a jelenlegi kormánnyal
és a diktatóriális rezsimnek törvényes kormány-
nyal való minél hamarábbi helyettesítése. Az
„Indreptarea” megállapítja továbbá, hogy az
averescanusok legutóbbi gyűlésükön a leg-
elkeseredettebb küzdelmet határozták el a libe-
ralis párt ellen. Julius 17-ére Jorga is egybehívta
párthíveit, hogy a „hipokrita” Bratianu elleni
küzdelmet beindítsák és a liberális kormányt
izolálják.

Minthogy Maniu hasonlóképpen a jelenlegi
kormány ellen nyilatkozott, az „Indreptarea”
megállapítja, hogy a „diktátorok izolálva van-
nak.” Averescu eltávolították a kormánytól
azzal, hogy a közelgő súlyos események a pár-
tok közötti béke helyreállítását követelik. Ma
pedig ott tartunk, hogy a kormányon Bratianu
ül, a pártközi béke helyett pedig a legelősebb
és legelkeseredettebb küzdelem indul meg.

A közelgő súlyos események nem engedik
meg azt, hogy az ellenzéki pártok a bratianiz-
mus likvidálásának gondolatát elhalasszák.
Végül a következőkkel végi a cikk:

„A közeljövő eseményei be fogják bizonyí-
tani, hogy az ellenzéki pártoknak, amelyek
előbb a Bratianu rezsim izolálását, majd letöré-
sét határozták el, nem fog kelleni sokat küz-
deniök, hogy e célt elérhessék.”

A kormány lemond 25 mandátumról

Bukarestből jelenti a „Lufta”, hogy Bra-
tianu utasítást adott a validáló bizottságnak,
hogy 25 liberális mandátumot érvénytelenítse-
nek, elsősorban azokon a helyeken, ahol a
választási terror és a közigazgatási ingerenciaik
a legféltelenebbek voltak. A kormány ezt a 25
mandátumot tudvalevőleg a nemzeti parasztpárt-
nak ajánlotta fel arra az esetre, ha a párt
nem csinál obstrukciót az igazolási vitánál.

Csak három ellenzéki szenátor jött be a községi tanácsok választásain

Tegnap zajlottak le az egész országban a községi tanácsok szenátorválasztásai. Ez volt a választások utolsó aktsusa. A jól ismert módszerek eredményeképpen az egész országban mindössze három ellenzéki jelölt kapott mandátumot. Szamos-, Szilágy- és Alsófehérmegyében nemzeti parasztpárti szenátorokat választottak, a többi megyében kivétel nélkül a liberális jelöltek jutottak mandátumot jelentő többségre. A kisebbségi blokk az egész országban egyetlen mandátumot sem tudott hódítani.

Az erdélyi választások részletes eredményeit itt adjuk:

Alsófehérmegye: Liberális 576, nemzeti parasztpárt 579.

Arad: Liberális 1201, nemzeti parasztpárt 131, Averescu 22.

Brassó: Liberális 89, nemzeti parasztpárt 19, Averescu 6, Kisebbségi 79, Lepadatu Alexandru kultuszminisztert választották meg, aki ugyanitt képviselői mandátumot is kapott.

Csikmegye: Liberális 308, magyar párt 74, Averescu 4, Kiss Géza lett itt szenátor.

Krassó: Liberális 950, nemzeti parasztpárt 128, Averescu 30.

Fogarás: Liberális 564, nemzeti parasztpárt 78, Averescu 9. Dumitriu közlekedésügyi miniszter kapott itt mandátumot.

Hunyad: Liberális 2012, nemzeti parasztpárt 1230, Averescu 77. Tanasescu liberálist választották meg.

Marostorda: Liberális 1434, nemzeti parasztpárti 385, Averescu 17. A Magyar Párt nem állított jelöltet.

Naszód: Liberális 677, nemzeti parasztpárt 159, Averescu 119.

Udvarhely: Liberális 767, magyar párt 416. Theodor Muica kapott mandátumot.

Szamos: Liberális 989, nemzeti parasztpárt 1028.

Szeben: Liberális 570, nemzeti parasztpárt 177.

Szilágy: Liberális 890, nemzeti parasztpárt 1283.

Szatmár: Liberális 1209, nemzeti parasztpárt 363.

Torda: Liberális 642, nemzeti parasztpárt 204.

Háromszék: Liberális 433, Magyar Párt 87, Josip Popovicu gör. kel. esperes lett itt szenátor.

Temes-Torontál: Liberális 1473, nemzeti parasztpárt 361, kisebbségi blokk 182. Obedianu Pável lett a szenátor.

Nagyküküllő: Liberális 570, kisebbségi blokk 400, nemzeti parasztpárt 62, Averescu 19.

Kisküküllő: Liberális 660, nemzeti parasztpárt 312, kisebbségi blokk 97, Averescu 10.

A regátban, Beszarabiában és Bukovinában csak liberálisok kaptak mandátumot.

A liberális-nemzeti parasztpárti megegyezés feltételei

A független demokrata sajtóorgánunkom érdekes magatartást vettek fel az új politikai helyzetben. Nap-nap után látnak e lapok hasábjain olyan cikkeket napvilágot, amelyek a liberális párt és a kormány közötti megegyezést sugallják. Az „Adeverul” legújabb számában „A kormány és Ofelsége ellenzéke” címmel feltűntetett cikkét közöl, amely élesen rávilágít a politikai élet aktuális problémáira. Mindenekelőtt is megállapítja, hogy az 54 mandátum, amelyet a nemzeti parasztpárt a választások egyenlőtlen és hősies küzdelmében szerzett, sokkal értékesebb, mint a 120, amelyet Bratianu a paktumban felajánlott. A választás a két kormányzópárt ideális helyzetét teremtette meg az országban. Majd így folytatja:

„Normális körülmények között természetesen a kormányé az iniciatíva és az ellenzék a kontroll szerepére szorítkozik, amely annál is jelentőségesebb, mert az ellenzéki pártra hárul a holnap kormányzásának feladata. Ez volna a viszony normális helyzetben és ilyennek kell lenni különösen a mai speciális körülmények között, amelyek az ország felsőbb érdekében nyugalmat és harmóniát kérnek. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy van az alkotmánynak egy bizonyos cikkelye, amely előírja, hogy a régenség idejében az alapvető paktumon semmilyen módosítás nem eszközölhető és amely egy közeli terminuson belül gyakorlati alkalmazást fog nyerni.”

A megegyezésért

Nos, a liberális és nemzeti parasztpártot elvi és módszerbeli különbségek választják el egymástól. Elvi differenciák azért, mert a nemzeti parasztpárt az alkotmány rendelkezéseinek megváltoztatását kéri — metódusbelileg pedig azért, mert a nemzeti parasztpárt más kormányzási rendszert követ. Az első differencia természetesen hosszú időre ki van rekesztve, mert hosszú régenség ideje vár reánk. Maradt tehát a metódusbeli, és ez lényegesen csökkenti a két párt közötti távolságot.

A cikk a továbbiakban megállapítja, hogy Bratianu Jonel az ország magasabbrendű érdekeinek biztosítását a január 4-iki aktus fentartásában látja és erre vonatkozólag elvi megegyezésre szeretne jutni a nemzeti parasztpárttal. Ezután hajlandó volna visszatérni a törvényességhez és teljesíteni a nemzeti parasztpárt kívánásait, különösen a mandátumok validálását illetően. A nemzeti parasztpárt viszont előbb

a törvényességhez való visszatérést kívánja és 20—25 mandátumot kér a validálások során. A cikkíró reméli, hogy Bratianu ezt meg is adja, közelebb hozva egymáshoz a liberális pártot és a nemzeti parasztpártot, annál is inkább, mert utóbbira a holnap kormányzásának gondjai várnak.

A választások utóregzése

Míg egyrészt a politikai pártokat komoly és súlyos államproblémák és az új parlament összeállításának aktualitásai foglalkoztatják, addig a másik oldalról még mindig folyik a harc az ellenzéki lapok hasábjain a kormány által a választások alkalmával kifejtett terror ellen. Ennek a küzdelemnek egy speciális elágazódása a hírlapi csata, amely Virgil Madgearu, a nemzeti parasztpárt főtájkára és Stelian Popescu igazságügyminiszter között indult meg. Madgearu egy bukaresti lapnak adott nyilatkozatában súlyos vádakkal illette volt a választásokon résztvevő bírói kart és megállapította, hogy nagyrésztük nem állott hivatása magaslatán, megfélemlítve a betöltött tiszt által diktált felelősségről és részrehajlíthatatlanságról. Az igazságügyminisztert azzal vádolta meg Madgearu, hogy a választásokra olyan bírókat nevezett ki, akiknek multja nem egészen szeplőtlen.

Madgearu polémiája az igazságügy-miniszterrel

Popescu igazságügyminiszter hírlapi nyilatkozatában válaszolt Madgearu vádjaira és konkrétumokat kért, Madgearu erre a tighinai választási visszaéléseket hozta fel, ahol három standbeli bíró szabadságot adott, mert nem voltak „megbízhatók” és helyettük olyanokat nevezett ki Popescu miniszter, aki egy politikai barátját támogatta a megyében, akiket évekkel ezelőtt visszaélések és szabálytalanságok miatt bocsátottak el, vagy helyeztek át.

A miniszter erre ma kommünikéjét közzétette a fővárosi lapokban, amelyben megcáfolni igyekszik Madgearu vádjait. A nemzeti parasztpárti vezér viszont ugyanakkor hasonlóképpen nyilat-

kozik és megállapítja, hogy Stelian Popescu nem cáfolt meg semmit. A nemzeti parasztpárt ezzel kapcsolatban a megyei szervezetek vezetőihez felhívással fordult és kéri, hogy minden választási visszaélésről kimerítő jelentést küldjenek be a pártközpontba, megjelölve azokat a bírásokat, akik nem teljesítették kötelességüket.

Egy lelkiismeretes jegyzőkönyv

A „Lupta” ezzel kapcsolatban a nagyküllői választásokból közöl epizódokat, ahol egyik szekciónál a bíró katonákkal barikádozta el magát a bizalmiférfiaktól és az urnákból kivett szavazólapon saját belátása szerint olvasta le az eredményt. Midőn a bizalmiak ez ellen tiltakoztak, kidobatta őket. Így győzött a liberális lista Nagyküllőben. A választások lefolytatásának módjára azonban teljes világosságot vet az a jegyzőkönyv, amelyet Trandaburu nevű lelkiismeretes magisztrátus vett fel a visszaélésekről. Trandaburu az ilfov-megyei Fierbinti község szavazószekciójának elnöke volt. Ime, a jegyzőkönyvben miket állapított meg:

„Targu Fierbinti község tanítója, Mihailescu petíciót nyújtott be, amelyben közli, hogy a csendőrök nem engedik a községet az urnákhoz. Jonescu Mavrodin és Gheorghe Fratila nevű egyénéket rajtatogtattam azon, hogy megkísérelték kétszer szavazni. Nem büntethetjük meg 500 lejjel azokat a polgárokat, akik nem szavaztak, mert a következőket állapítottam meg: A szavazás befejezése előtt kimentem a helység bejárájához és megkérdeztem, hogy van-e még szavazó. Az őrség parancsnoka azt válaszolta, hogy nincs. Erre a szavazást beszünttettem, utólag megtudtam azonban, hogy a helység előtt többszáz ember várt arra, hogy leszavazhasson.

A választások szabálytalanul folytak le és elnöki tisztem betöltése nagyon nehéz volt. Minthogy az a hivatásunk, hogy a törvényesség fölött őrkdjünk, nem engedtem a rám gyakorolt presszióknak, mire különböző vexaturáknak voltam kitéve. Pressziómet megsértették. Minden törvényes utasításon ellenére a csendőrök a szavazónán belül tartózkodtak, míg a katonai őrség a szavazóhelységben folytatott propagandát.”

A szebeni bírák perlik Maniut

Igy bizonyítja egy törvényszéki bíró, szavának autoritásával, hogyan néztek ki a valóságban a szabad választások. Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt vezére, ismeretesen nyilatkozatában rámutatott a választások eredményének okára és többek között kijelentette, hogy a bírói kar csak kevés helyen állott hivatásának magaslatán. A nagyszzebeni bírák ezt ugylátszik, sértőnek találták magukra nézve, mert bukaresti jelentés szerint engedélyt kértek az igazságügyminisztériumtól arra, hogy az Erdélyben érvényben lévő törvények alapján pert indíthassanak Maniu ellen. Az igazságügyminiszter megadta az engedélyt és így megindul egy per, amely a politikai és jogéletnek szenzációja lesz minden bizonnal.

Kérdés: Melyik kölniviz a legkellemebb és legtartósabb?

Felelet: Bijou kölniviz illata kellemes, tartós, ára olcsó 1 liter 200 Lei

Rózsa M. Royal
drogeria és illatszertár
Cluj, Fötér 26

SELECT-MOZGÓ

Különleges műsor!
PAUL WEGENER és OLGA TSCHECHOVA
ismert művészek
TULSO PARTRÓL
szenciációs felvonás drámában. Egy család tragédiája
Monopol Dorian-film

URANIA-MOZGÓ

ELLEN RICHTER
(a „13 nap alatt a föld körül” filmből ismert művész)
FŐVÁROS ÁRNYAI
izgalmas kalandorfilmben
Monopol Filmcentrala

Megszűnik kellemetlen izzadása, ha Höfer 3. számú porát használja

(Berlin, Az Uj K tábornoknak hunyát. A tett nagy h Litovskban során az asz tórikus kijel

A tábor elevenítették is, amelyről mögötte tö könyvet irt cáfolására é

„Ütem nem emelter ütöttem ökl

Oroszorsz. A belse ágáltak és a határállamok aki a legfe részt a br mondott:

— Ön vajjon saját szakot mind nek nem te kérdése nem már a legfel

A breszt története. N hanem mind

Azonban generálisban személyesítő hivatás meg tókét, de H politikus is, való megold

Többek közötletet, hogy az oroszorsz dekében. E oszlat el. M németek aka

Oroszországt Hoffmann

első nagy r Az oroszok Ludendorff holott Max volt az, aki kidolgozott s meteket a h

rális előlépte azonban a k Ludendorff ként. Luden meg a vilá Hoffmann é megemlített

az a tannen minden hírn Történeti amikor Hoff

téstételre k vajjon van-e programja. I okokból Le Németország bonyadalmak

egy vesztett sodikán a es ismét előadt császár ellen való bekebel

no. Ez m és Ludendor császár nem Ludendorff mann gener zényeljek ki dorffnak ezt tábornok kó ellentét.

Hoffman lommal feltá areljekkel e get vádolta.

A bresztlitovszki béke-tábornok

— Berlini levél —

(Berlin, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az Uj Kelet közölte Max Hoffmann német tábornoknak ötvennyolc éves korában történt elhunytát. A tábornok különösen a háború vége felé tett nagy hírnévre szert, akkor, amikor Breszt-Litovskban a bolsevikiekkel történt tárgyalásai során az asztalra csapott és a fegyver jogán diktatórikus kijelentéseket tett.

A tábornok halála után a berlini lapok föllevenítették többek között ezt a történelmi epizódot is, amelyről kiderült, hogy egyáltalában nincs mögötte történelmi valóság. Hoffmann tábornok könyvet írt a személyével kapcsolatos hírek megcáfolására és az asztalra csapásról ezeket mondja: „Ütem és nyugodtan tárgyaltam. Hangomat nem emeltem föl, nem voltam ingerült és nem ütöttem öklömmel az asztalra.”

Oroszország határállamainak leválásáról volt szó. A bolsevik tárgyaló felek az ellen hevesen ágáltak és a népek szabadságát hozták föl érvül a határállamok elszakítása ellen. Hoffmann tábornok, aki a legfelsőbb hadvezetőség megbízásából vett részt a bresztlitovszki béketárgyalásokon, ennyit mondott:

— Önök a szabadságot emlegetik. Kérdelem, vajon saját országukban nem alkalmaznak-e erőszakot minden olyan szabadság ellen, amely önöknek nem tetszik? Egyébiránt pedig a határállamok kérdése nem lehet tanácskozás tárgya, mert ezt már a legfelsőbb hadvezetőség elintézte.

A bresztlitovszki ökölcspásnak ez a hiteles története. Nem fizikai értelemben vett csapás volt, hanem mindenestre súlyos morális csapás.

Azonban minden cáfolat ellenére is, Hoffmann generálisban általában a brutális militarizmus megismerését látták. Bizonyos, hogy a katonai hivatás megköveteli a brutálitásnak bizonyos mértékét, de Hoffmann nemcsak katona volt, hanem politikus is, aki bizonyos problémáknak erőszakkal való megoldásában kereste az új kialakulásokat. Többek között ő vetette föl a háború után azt az ötletet, hogy az egykori ellenfelek fogjanak össze az oroszországi szovjetrendszer megsemmisítése érdekében. Ez a tény is egy történelmi anekdotát oszlalt el. Mindenki ugyanis azt hitte, hogy a németek akarták és istáptolták a szovjetrendszert Oroszországban.

Hoffmann generálisról kevesen tudják, hogy az első nagy német győzelemben oroszán része volt. Az oroszok tannenbergi vereségét Hindenburg és Ludendorff zsenialitásának köszönheti el a történelem, holott Max Hoffmann, Hindenburg vezérkari főnöke volt az, aki felvonulási és egyébként is nagyszerűen kidolgozott stratégiai terveivel hozzásegítette a németeket a hatalmas győzelemhez. Hoffmann generális előléptetést kapott és magas kitüntéseket, azonban a köztudatban mégis csak Hindenburg és Ludendorff szerepeltek a tannenbergi csata hőseiként. Ludendorff, aki több könyvet jelentetett már meg a világháborúról, mindig gondosan leplezte Hoffmann érdekeit, ellenben Hindenburg több ízben megemlítette nyilvánosan is, hogy Hoffmann volt az a tannenbergi győzelem körüli érdemeiért, aki minden hírnevet és babért megérdemel.

Történelmi szerepe 1917 decemberében kezdődik, amikor Hoffmann generális a német császár jelentéstételre kérte magához. A császár megkérdezte, vajon van-e Lengyelország annektálására bizonyos programja. Ludendorff ugyanis nemzeti és biztonsági okokból Lengyelország felét be akarta kebelezni Németországba. Hoffmann kijelentette, hogy ez olyan bonyadalmakat fog okozni, hogy többet jelentene egy veszített csatánál is. Amikor 1918. január másodikán a császár koronatanácsot tartott, Ludendorff ismét előadta a Lengyelországgal való terveit. A császár ellenezte lengyel területnek Németországba való bekebelezését és hivatkozott Hoffmann tábornokra. Ez már komoly krízist jelentett. Hindenburg és Ludendorff kijelentették, hogy lemondanak, ha a császár nem járul hozzá Lengyelország anekszíójához. Ludendorff ezenkívül követelte azt is, hogy Hoffmann generális távolítsák el a vezérkarból és vényeljék ki a frontra. A császár azonban Ludendorffnak ezt a kívánságát nem teljesítette. A két tábornok között azóta fokozottan élesedett ki az ellentét.

Hoffmann generális a háború után több alkalommal feltárta a háború katonai és politikai hibáit, az el, ekkal egyedül a legfelsőbb katonai vezetőséget vádolta.

P. G.

A bécsi munkásság romboló tömegtüntetését rendezett a somfalvai gyilkosok felmentése miatt

A tüntetők megrohmozták az egyetemet és az igazságügyminiszteri palotát. A szakszervezetek tanácsa tüntető sztrájkot rendel el. A tüntetők felgyújtották az igazságügyi palota egyik szárnyát

A munkástömegek a belvárosban barrikádot emeltek és kitűzték a vörös zászlót

(Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapesten keresztül érkező táviratok az osztrák fővárosból nyugtalanító híreket jelentenek. E pillanatban nem lehet még tisztán áttekinteni a helyzetet, de a távirati jelentésekből kiderül, hogy a somfalvi véres zendülés vádlottainak felmentése sponán erővel olyan hatalmas arányú munkástüntéseket robbantott ki, amelyekhez hasonló évek óta nem volt Ausztriában. A lapzártáig beérkezett jelentések szerint a munkásság és a karhatalom között áll a harc, a romboló tüntetés egyre nagyobb méreteket ölt és a harc következményei még beláthatatlanok. A bécsi eseményekről alábbi jelentéseink számolnak be:

Bécs, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Hat napig tartó tárgyalás után a klosterneuburgi bíróság kihirdette az ítéletet a hírhedt somfalvai véres incidens vádlottainak pörében. Emlékeztet, hogy a burgenlandi Somfalva községben tavaly novemberben összeütközésre került a sor az osztrák szocialista védőszövetség tagjai és a nemzeti frontharcosok szövetsége között. Az összetűzés során egy vendéglői épületbe beszorult frontharcosok több lövést adtak le az ostromlókra, akik közül ketten behaltak a kapott sebekbe. Az izgalmas lefolyású tárgyalás alkalmával a vádlottak azzal védekeztek, hogy önvédelemből használták fegyverüket. Rengeteg tanu kihallgatása után

a bíróság elfogadta a vádlottak védekezését és valamennyiüket felmentette.

A felmentő ítélet a munkásság körében óriási felháborodást keletkezett, amely már a tárgyalóteremben zajos tüntetésben jutott kifejezésre. A szakszervezetek tanácsa azonnal összeült és egyorás általános tüntető sztrájkot rendelt el. A leállított munkások csakhamar óriási menetbe verődtek össze, amely különösen a törvényszék előtt rendezett viharos tüntetést. A munkások a Ringen keresztül az egyetem elé vonultak és megostromolták a bejáratot. De a kapukat bezárták, mire bevették az összes ablakokat. Az ostrom állítólag azért történt, mert a sztrájkoló munkásság visszaemlékezett a szociáldemokrata és fajvédő diákok között nemrég lezajlott harcokra és azok ellen szólt a tüntetés.

Összeütközés a rendőrséggel

Az egyetemtől az igazságügyi minisztérium elé vonultak a sztrájkolók. A munkások, miközben Seipelt és a frontharcosokat hangos „pfuj”-kiáltásokkal illették, behatoltak a palotába és az uccára dobták az iratokat, majd elégették azokat. A rendőrség nem tudott elég ellenállást tanusítani a tömeggel szemben,

Forradalmi jelleget öltöttek a tüntetések

A legutóbbi jelentések forradalmi természetű eseményekről számolnak be. A tüntetéseknek eddig 3 halottja és száznál több súlyos sebesülte van. Minden gyár és üzem abbahagyta a munkát.

A kocsis-, autó- és villamosforgalom megszűnt. A lapok nem jelennek meg. A kora délutáni órákban a Scherling-téren a sztrájkolók barrikádokat építettek és kitűzték a vörös zászlót.

Órától-órára ezernyi munkástömegek vonulnak a belváros felé. A rendőrségnek segítségül katonaságot vezényeltek ki, amely összeütközött a tömeggel és két tüntetőt megölt. A városban leirhatatlan izgalom uralkodik. A tüntető tömeg felgyújtotta az igazságügyi palota egyik szárnyát. A tüzoltóságnak azonban állítólag sikerült a tüzet eloltani.

Az igazságügyi minisztérium előtt katonaság gépfegyvereket állított fel és ellenőrizhetetlen hírek szerint a gépfegyverek már működésben is vannak.

amely ezután

berontott a „Wiener Neueste Nachrichten” című nacionalista lap szerkesztőségébe és szétrombolta.

A tömeg innen a parlament elé vonult, ahol csupán egy gyalogos rendőrsztag várta. A sztrájkolók felbőszülve az akadályon, valóságos közaport zúdítottak a parlament épületére. Erre az egyik rendőrtiszt karddal megsebesítette az egyik munkást, amiből általános verekezés lett. A verekezés során mindkét oldalon több sebesülés történt. Minthogy a gyalogos rendőrsztag nem sokáig tudta magát tartani a nagy munkástömeggel szemben, csakhamar nagyszámu lovasrendőrség érkezett a parlament elé.

A kivonuló lovasrendőröket a munkások kövekkel és fadarabokkal fogadták, sőt az egyik tüntető kétszer rálőtt a rendőrökre.

Általános lövöldözés keletkezett és a parlament egész frontján formális uccai harc fejlődött ki, amelyben három rendőr és egy munkás életveszélyesen megsebesült. A mentők segélyállomást rendeztek be a parlamentben. Végül is, déli egy óraker, a rendőrség sortüzére a tüntetők meghátráltak és a Babenberger-Strassére szorultak. A visszavonuló sztrájkolók néhány lövéssel feleltek a rendőrök sortüzére, de nem találtak. A visszazsorított tömeg erre megostromolta a Bambergerstrassei rendőrszobát és lerombolta.

Megállott a munka

A sztrájk miatt valamennyi nagyipari üzemben, továbbá a városi villamosnál és az autóbusszüzemben szünetel a munka, úgy, hogy egész Bécsben megakadt a közlekedés. A lapok sem jelentek meg délben, mert a szedők is csatlakoztak a sztrájkhoz. Az uccákon kavargó, kiabáló, menekülő tömegek zajonganak. A tüntetésnek eddig negyven sebesültje van.

A tömeg a „Deutsche Österreichische Tageszeitung” és a keresztényszocialista „Reichspost” épületét megostromolta, a „Reichspost” épületét fel is gyújtották. Az uccákon vörös keresztrel ellátott teherautók nyujtanak segélyt. Más teherautókon rendőrség és katonaság siet a színhelyekre. A szedősztrájk óriási izgalmat keltett a városban, mert az a vélemény, hogy

a szociáldemokraták megbeszélés-szerűen csatlakoztak a kommunistákhoz.

A tüntetőknek sikerült betörni az igazságügyminisztériumba, az aktacsomagokat kihordozták és máglyákon elégették.

DR. SCHOENFELD-FÉLE RELIEF-FESTÉKEK

lerakata

Bronzok, Flitterek, Schmelz, Gyapju- és Selyemporok, továbbá Szeszfestékek minden színben. Vidéki rendelések postán utánvétel mellett.

RADOS & Co. festéknagykereskedés
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 21 szám.

ZSIDÓ NÉPÉLET

Fáklya és gyertyaláng az élet nagy mozzanataiban

Sok népszokást a zsidók is idegenektől vettek át. Elég, ha rámutatunk Maimonidesz korholó szavaira, amelyekkel élesen elítéli, hogy Egyiptom zsidói különösen lakodalmakon idegen szokásoknak hódolnak. A zsidók között ugyanis annak idején szokásban volt, hogy a menyasszony fejét lakodalma napján turbánnal, vagy magas főveggel fedték be, kardot adták a kezébe és táncot lejtve ment a vendégek sora előtt. A völégény ezzel szemben asszonyok módjára csinosította ki magát, a lakodalomban résztvevő fiúk leányruhákat öltöttek, körmeiket pedig befestették. Maimonidesz közli, hogy ezeket a lakodalmi szokásokat, amiket nemcsak a nép követett, hanem a tudósok közül is sokan, betiltotta.

E szokások a zsidókhöz nem közvetlenül jutottak. Vannak följegyzések, hogy Spártában a menyasszony a völégényt férfiruhában várta. Az argiviasszonyok hamis szakállt öltöttek. Az india Kandesben a menyasszony férfiruhában két óra hosszat lovagol végig a falun. Az eszteknel a menyasszony lakodalmi napján férfívét vesz magára, viszont a völégény női derékkendőt ölt. A menyasszony és nyoszolyóleányok pedig férfikalapot tesznek a fejükre.

A lakodalmakon divott ruhacserének babonában van a gyökere. A primitív népeknél az a hit volt elterjedve, hogy lakodalmuk napján irigy démonok akarják megkönyezkedni a völégényt és menyasszonyt, a ruhacserével pedig megtévesztik a démonokat. A keleti népeknél még ma is több helyütt a lakodalmi felvonulásokon asszonyokat férfiruhában és férfiakat női ruhában lehet látni. A történelemből tudjuk, hogy Cyprusban Aphrodite istennőt szakállal ábrázolták és amikor a férfiak áldozatot mutattak be neki, női ruhát öltöttek, a nők viszont férfiruhát vettek magukra. Heraklesnek viszont Kos-szigeten női ruhába öltözött pap áldozott. A Szentírás nyilván e szokások miatt tiltotta meg a ruhacserét, amely azonban a zsidóknál nehezen kiírható szokássá vált. Így kellett jönnie mindig egy-egy nagy tekintélynek, aki érvényt szerzett a Biblia parancsának.

A primitív kultúrfokon álló ember élete minden fontosabb mozzanatában ártó szellemektől tart. Három ilyen momentum: a mulatás, a lakodalom és a halál a legfélélmesebb ebből a szempontból, mert az emberre irigykedő gonosz szellemek állandóan résen állanak. A világosság azonban, a mesterségesen előállított világosság is, mint a fáklya, elűzi a gonosz démonokat. Innen van, hogy a születésnél, a lakodalomra és a halotti szertartásnál olyan nagy szerepet adnak a fáklyának és gyertyának. A zsidó népnél is megmaradt a fáklya és gyertya szerepe, bár a démon-képzet háttérbe szorult. Most a meggyújtott gyertyák jelentik születés és házasság esetén az örömet és ünnepi hangulatot, halálozáskor pedig jelképezik az elszállott, de örökkön élő lelket. „Az örökkévaló lángja az emberi lélek” — mondja Salamon király a Példabeszédekben.

A körülméletési ceremóniákat megelőző éjjel Jeruzsálemben az a szokás van elterjedve, hogy a család rokonai és barátai olajlámpákat hoznak és ezek egész éjszaka égnek a gyermekágyas asszony szobájában. A szefárd zsidóknál ezenkívül szokásban van még az is, hogy a circumcizio szertartásánál a koma rokonai többágu, virágokkal földiszított gyertyatartót hoznak és ezt ének közben körülhordozzák. A házban, vagy a zsinagógában, ahol a ceremóniát végrehajtják, gyertyákat gyújtanak meg, hogy ezzel is fokozzák az ünnepi hangulatot.

Csehország régi zsidó hitközségeiben mind a mai napig fennmaradt a szokás, hogy a koma a circumcizio végeztével egyik karjára veszi a gyermeket, míg a másikban égő gyertyát tart. Rabbi Salomo Duran (1400—1467) egyik művében megemlíti, hogy a keleti zsidó hitközségben szokásban volt, amikor a gyermeket először vitték a templomba, hogy akkor egy gyertyát is ajándékba hoztak.

Régi időkben a zsidó lakodalmakon gyermekek fáklyákkal mentek a fiatal pár előtt. Az Árucl szerzőjének följegyzése szerint az arab zsidók között a középkorban szokásban volt, hogy tíz rudat vittek a lakodalmas menet előtt. E rudakon olajjal leöntött szövetharabok voltak, amiket meggyújtottak. A szingalézai zsidóknál a völégényt a zsinagógába vezetik először és innen négy égő viaszfáklyát

tartó fiatalember vezetésével az egész község népe visszavezeti a völégényt a menyasszony házába, ahol az esketés megtörténik. Jeruzsálemben a völégényt és menyasszonyt a szoba közepén egy-egy székre ültetik, mindegyik kezében égő fáklya és a lakodalmas nép énekelve körüljárja őket. Ezután eloltják a völégény fáklyáját, aki a menyasszonyi fáklya lángján visszagyújtja a magáét. A vendégek erre a menyasszony fáklyáját oltják el. A menyasszony ismét visszagyújtja a völégény tüzén a fáklyát. A baldachin alatt (Jeruzsálemben a fiatal pár a nászhét minden napján itt ül néhány órát) egy gyertya ég. Idegen nem nyulhat a gyertyához és nem ülhet a baldachin alá.

Pangalost megszöktették Kréta-szigetéről

Hadihajók üldözik a menekülő diktátort

Athén, július 15. A görög kormány minden óvatossági intézkedése és energikus rendszabálya, amellyel meg akarta akadályozni a Pangalos kiszabadítására szövetkezett katonatisztek akcióját, kiabavaló volt. Az egykori diktátor livei kiszabadították a fogságból és Pangalosnak sikerült Kréta szigetéről elmenekülnie. Csak annyit tudnak még, hogy Pangalos hajóra szállott, amely ismeretlen irányba távozott vele. A megszöktött diktátort hadihajók és torpedók üldözik.

Csehszlovákia közös tiltakozásra kérte fel Romániát és Jugoszláviát az osztrák csatlakozási akció ellen

A bécsi szociáldemokraták és keresztényszocialisták nem akarnak Németországhoz csatlakozni. Benes cseh külügyminiszter a magyar külpolitikai tevékenységéről

Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alig simultak el a Rothermere-féle trianoni békerekvizis akció hullámai, Európa külpolitikai életét újabb probléma tartja izgalomban. A békerekvizis kísérletek nyomában ugyanis most újult erővel lobbant fel Ausztriában az a mozgalom, amely a Németországhoz való sürgős csatlakozást követeli. A kisanant és Franciaország politikai közvéleménye idegesen tiltakozik a csatlakozásnak még a gondolata ellen is, mert ennek megvalósulása nemcsak területileg erősítené meg Németországot, hanem diplomáciailag is, amennyiben közvetlen kapcsolatba jutna Magyarországgal és a Kelettel, ami egyaránt fenyegeti Csehszlovákiát, Romániát és Olaszországon keresztül elsősorban Franciaországot. Erthető tehát, hogy az érdekeltektől államok minden erejükkel igyekeznek megakadályozni az állítólag már előkészített csatlakozást.

A kisanant tiltakozásra készül

A legújabb nemzetközi bonyodalom fejleményeiről alábbi jelentéseink számolnak be:

Prága, július 15. A csehszlovák kormány jegyzéket intézett a jugoszláv kormányhoz, amelyben kéri, hogy tiltakozzék a nagyhatalmaknál Ausztria csatlakozási mozgalma ellen, mert az nagy veszélyt rejt magában. A prágai kormány hasonló értelmű jegyzéket küldött Bukarestbe is.

Páris, július 15. Jules Sauerwein, az ismert francia publicista a „Matin”-ben foglalkozik az osztrák-német csatlakozási mozgalommal és többek között a következőket írja:

„Ha Európa térképére tekintünk, láthatjuk, mit jelentene Ausztria csatlakozása Németországhoz.

Először is Németország 500 kilométeres határon közvetlen szomszédja lenne Olaszországnak és néhány száz kilométernyi távolságra közeledne az Adriához, másodsorban Németország számára megint adva volna az a mód, hogy Magyarországon, Románián és Jugoszlávián keresztül a Kelet felé törekedjék, ami egyik oka volt a világháborúnak; harmadszor

Csehszlovákia valóságos harapófogóba kerülne

és nem volna képes arra, hogy önálló gazdasági életet éljen.

Németország ilyen megerősödését nem szabad megengedni, mert ez támadó állást biztosítana Németország számára, ami viszont háborúra vezetne.”

Sauerwein végül azt tanácsolja Ausztriának, hogy forduljon a Népszövetséghez, amelynek segítségével a szomszédaihoz való kereskedelmi viszonyt kedvezőbbé teheti.

A cseh sajtó álláspontja

Prága, július 15. Ausztria csatlakozási mozgalma az utóbbi időben élénken vitatta meg

A halotti szertartásoknál is — mint említettük — nagy szerepe volt a gyertyáknak és fáklyáknak. Régi időkben zsidóknál fáklyát vittek a halott utolsó útján. Nagy tudósok temetésén ma is Jeruzsálemben lángoló fáklyákat hordanak.

Mantuában régebben az a zsidó népszokás járta, hogy a halódóknak viaszkból hétágu gyertyát készítettek. Ezt ágya mellett meggyújtották azért, hogy elszálló lelkét jelképezze és egyuttal tartsa távol tőle a szellemeket.

A szelleműzés gondolata azonban a zsidó népből napról napra elhalványul és már csak a szimbólum marad meg a fáklyában és gyertyavilágban. A fény legyőzte a sötétséget. I. B.

a csehszlovák sajtó is. A „Tribuna” ezeket írja: „Ma két állam közös életében más formák is lehetségesek, mint az egymáshoz való csatlakozás. Az egyike ezeknek a formáknak a közélet különböző területein való alkalmazkodás, mint azt az utóbbi időben az Ausztria és Németország közötti viszonyban látjuk. A két állam önálló marad és senki nem emelhet kifogást az ellen, hogy így megszégik a békeszerződést. Nem tulzás annak az állítása, hogy Csehszlovákia és Ausztria között könnyebben jöhetne létre vámunió, mint Ausztria és Németország között. Középeurópa problémáját Csehszlovákiának kell fölvetnie. Különben ellenünk oldják meg, vagy nélkülünk.”

Az osztrák és a német sajtó

Bécs, július 15. Az osztrák polgári sajtó feltűnően hallgat. Egyedül a szociáldemokraták és a keresztényszocialisták lapjai foglalkoznak a csatlakozással, amelyet különböző okokból elleneznek. Ezekkel száll vitába a „Neue Freie Presse” és különösen dr. Ottó Bauer szocialista vezér ellen kel ki, aki a polgári osztály megerősödésétől fél a csatlakozás esetén. A keresztényszocialisták viszont

csak abban az esetben hajlandók az „Anschluss”-ról tárgyalni, ha a protestáns Poroszország hegemoniáját megtörik a katolikus Németországban.

A németországi lapok közül elsősorban a demokratikus „Frankfurter Zeitung” exponálja magát a csatlakozás mellett, valamint a „Börsenkurier” és a konzervatív „Norddeutsche Allgemeine Zeitung.” Hivatalos nyilatkozat azonban ezideig egyik részről sem hangzott el.

Benes külföldi expozéja

Prága, július 15. Benes külügyminiszter a szenátus külügyi bizottsága előtt expozé tartott, amelyben többek között megállapította, hogy

az európai konszolidáció az utóbbi években halasztást szenvedett

a balkáni államok közötti nézeteltérések, valamint az angol-orosz konfliktus miatt és a francia-német tárgyalások sem jutottak befejezésre.

A külügyminiszter rámutatott Magyarországi próbálkozásaira, hogy Középeurópában nyugtalanságot keltsen és meggyöngyösítsen a kisanantot. Mindez nem aktuális már, de még teljesen nincs elhárítva.

Ami a csehszlovák-román viszonyt illeti, ez a lehető legjobb és bensőségebb, mint valaha. Az új román kormány új kezessége a kisanantpolitika folytatásának.

Benes ezután Rothermere cikkéről beszélt és kifejtette, hogy a trianoni revízióknak nincs meg a lehetősége és az ilyen propaganda nem vezethet eredményre. Ennek dacára, tudomást vesz ezekről a jelenségekről és megfelelő ellenintézkedéseket tesz.

Eltölt képek

(Bucur jától.) Az gátási és fo bajos dolga elintéztet melyik alt iratot, va vényhez vagy sors tárgyak m ben érzett az embere

An

Kairó. vetség meg vább halá megvalósul nak az a f meg akarja tomban.

Anglia helyőrségek reptőlőcsap osztagok is az angol k az a vélem mal szeml gyakorolna sokat is je A szöve

Csaló aki b

Eg

(Cluj-K sitőjától) E napi szena a kolozsvá vezetője m ügyészségn bankigazga ismert tag meglehető román-mag meg a koloz százezer le toborozni, polgárainak a bankhoz idejekorán lás egy kö nem minde nak meg.

Junius Frida, a Z tisztviselői őrségen Zsi aki őket 43 jánál alkal őket és kat indult viz teljes világ Zsigmond zik. Néhán Takarékpén ban megbu vizsgálati f nyelmu ell tették szem

Tíz hón mithatót, s nek dusga Hidalmason terjeszteni hogy siker kiegyeznie, és így hoz csaknem ké

Eltiltották a közigazgatási hatóságokat, hogy képeket, könyveket, röpiratokat és naptárakat árussítsanak

(Bucuresti, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben a különböző közigazgatási és forgalmi hatóságok irodájában az ügyes-bajos dolgaikban eljáró feleknek majdnem minden elintéztet esetben vételtre ajánlottak, vagy valamelyik altruista egyesület naptárát, vagy röpiratot, vagy valamelyik jótékony célú rendezvényhez szóló belépőjegyet, képet, röpiratot vagy sorsjegyet. Ha nem is volt kötelező e tárgyak megvétele, de a hatósági közeggel szemben érzett benső kényszer mégis rábirta az az embereket, hogy megnyissák zsebeiket.

Ennek a feleket és tisztviselőket egyáltalában feszélyező állapotot van hivatva megszüntetni az a belügyminiszteri rendelet, amely most ment széjjel a közigazgatási hatóságokhoz.

A rendelet eltiltja a közigazgatási hatóságokat attól, hogy hivatalos helyiségben naptárak, röpiratok, színházjegyek, sorsjegyek és képek árúsításával foglalkozzanak.

A belügyminiszter intézkedése nemcsak a közönség, hanem a tisztviselők körében is megelégedést keltett.

Anglia megszünteti az okkupációt Egyiptomban

Sanghajban nem csökkentették az angol csapatok számát

Kairó, jul. 15. Az angol-egyiptomi szövetség megalapítására irányuló tárgyalások tovább haladnak és mind közelebb jutnak a megvalósuláshoz. A tárgyalások alapja Angliának az a feltűnő elhatározása, hogy csakugyan meg akarja szüntetni a brit okkupációt Egyiptomban.

Anglia hajlandó arra, hogy az egyiptomi helyőrségekben lévő összes csapatait, kivéve a repülőcsapatokat, kivonja onnan és a repülőcsapatok is csak redukált számban képviselnék az angol katonai erőt. Az angol kormánynak az a véleménye, hogy ilyen politika Egyiptommal szemben nemcsak mély erkölcsi hatást gyakorolna, de egyúttal lényeges megtakarításokat is jelentene az angol költségvetésben.

A szövetségi tervezet szerint Egyiptom a

jövőben maga látná el katonai védelmét, de Anglia döntő befolyást gyakorolna az egyiptomi belföldi hadsereg megszervezésében azért, hogy két angol főparancsnokot hagyja Egyiptomban és azonkívül egy angol katonai misszió is állandóan ott tartózkodnék.

London, július 15. Az alsóházban több munkáspárti képviselő kérdést intézett a hadügyminiszterhez a Kinában lévő katonai erők vonatkozásában. A hadügyminiszter kijelentette, hogy a Sanghajban lévő angol csapatokat egyelőre nem kívánja csökkenteni.

Egy más felszólalással kapcsolatosan közölte, hogy a legutóbbi egyiptomi-angol feszültség alkalmával Egyiptomba küldött két cirkálónak a költsége nyolcezer fontot tett ki.

Csalás miatt letartóztatták Zsigmond Miklóst, aki bankot alapított a semmiből Kolozsváron

Egész sereg embert károsított meg a „Román Magyar Bank” igazgatója

(Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár közéletének nem mindennapi szenzációja van: Draghiciu rendőrigazgató, a kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályának vezetője ma délelőtt letartóztatta és átadta az ügyészségnek Zsigmond Miklós volt kolozsvári bankigazgatót, a város társadalmának egy közismert tagját. Zsigmond, akinek háta mögött meglehetősen zavaros múlt áll, ez év elején egy román-magyar bank alapítási tervével jelent meg a kolozsvári pénzpiacon, sikerült istöbb, mint százezer lej értékben részvényjegyzést összehozni, a város számottevő román és magyar polgárainak, gazdasági tényezőinek támogatását a bankhoz megszerezni, most azonban és még idejekorán kiderült, hogy az egész bankgründolás egy közönséges blöff, amely mögött egy nem mindennapi szélhámos szédelgése húzódnak meg.

Zsigmond zavaros múltja

Június 14-én Lezsédi János és Fischer Frida, a Zsigmond-féle Banca Romano-Ungara tisztviselői feljelentést tettek a kolozsvári rendőrségen Zsigmond Miklós vezérigazgató ellen, aki őket 45.000 lej kaució ellenében a bankjánál alkalmazta, most azonban elbocsájtotta őket és kauciójukat nem adja vissza. A megindult vizsgálat azután az egész bankcsalásra teljes világgósságot derített. A hatalmas termetű Zsigmond Miklós dús gazdag familiából származik. Néhány évvel ezelőtt az Agrár Bank és Takarékpénztár igazgatója volt. A bank azonban megbukott és Zsigmond 10 hónapot töltött vizsgálati fogságban a betétesek pénzének könnyelmű elherdálása miatt, amelyek folytán őt tették személyileg felelőssé.

Tíz hónap után, mint nem teljesen beszámíthatót, szabadlábra helyezték. Zsigmond, akinek dús gazdag földbirtokos testvérei élnek Hidalmáson, a bankbukás hullámainak elültével terjeszteni kezdte ismerőseinek nagy táborában, hogy sikerült a megbukott bank hitelezőivel kiegyezni, nincs már obligóban velük szemben, és így hozzájutott örökségéhez is, amely csaknem kétmillió lej vagyhoz juttatta.

Miután a talajt kellően előkészítette, előrukkolt bankalapítási tervével is. Részvényjegyzési ívvel házalta végig Kolozsvár román és magyar notabilitásait, iparosokat, kereskedőket stb., akiknek előadta, hogy bankot kíván alapítani azzal a kétmillió lejjel, amelynek az örökség révén szerencsés és boldog tulajdonosa s a részvénytársaság tulajdonképpen csak a címet és a keretet kívánja megadni vállalkozásának. Közölte továbbá, hogy nagyobb összegű betét után 192 százalékos kamatot fizet, amelyet oly módon tervez behozni, hogy az összeget kihelyezi és annak kamatait is uszorkamattal fogja gyümölcösöztetni. Nagyon sokan akadtak, akik Zsigmond fantasztikus terveinek hitelt adtak s így rövidesen hatalmas részvénytöbbség került lejegyzésre. Ebből mindenesetre mintegy 100 ezer lejt fizettek le csupán készpénzben kezébe.

A befolyt összegek, valamint a két szerencsétlen tisztviselő kauciói révén Zsigmond Miklós háromszobás bankhelyiséget rendezett be magának a Kinizsi-utca 2. szám alatt. Ő maga a vezérigazgatói szobában helyezkedett el és fogadta a feleket. Illetőleg felek nem igen voltak, annál is kevésbé, mert a befolyt összegeket felemészttette teljesen a berendezkedés és az adminisztrációs költségek. Időközben a részvényesek egyrésze is eszméletre tért és megszüntette a részvények árának lefizetését.

A letartóztatás

Június elején azután munka híján elbocsátotta Lezsédi és Fischer Frida tisztviselőket, kaucióikat azonban nem adta vissza. A feljelentés nyomán Draghiciu rendőrigazgató vezette le a vizsgálatot, amelynek során házkutatást tartottak a bankhelyiségben. A kasszában azonban a befolyt összegből egyetlen bankot sem találtak meg. A lefoglalt részvényjegyzési ív és egyéb dokumentumok alapján ma délelőtt kihallgatta Draghiciu igazgató Zsigmondot, aki azzal védekezett, hogy ő jóhiszeműen járt el. Kihallgatása után csalás vétségének vádjára letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a fennsík megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra : Pinchász
5687. Tamuz 16.
1927. július 16.

— Ssekely János siremlékének felavatása. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor ünnepélyes formák között a hatóságok és a közigazgatási élet reprezentásainak jelenlétében fog végbemenni néhai Ssekely Jánosnak, a „Consum” főszerkesztőjének siremlék-avatása. A siremlék-avatató ünnepi beszédet Nyirő József, az „Ujság” szerkesztője fogja tartani. Az avatáson résztvevők számára az ünnepséget rendező kisebbségi Ujságírószervezet autóbuszjáratról gondoskodott. Az e célra beállított autóbuszok vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órakor a „Rotatja” vállalat irodája elől P. Unirii (Fötér) 22. szám alól indulnak s felviszik a résztvevőket a Feleki-uti ortodox temetőbe. A viteldij oda-vissza 40 lej lesz személyenként.

— A csehszlovák kultuszminiszter a pacifizmus ellen. Prágából jelentik: Hodzsa Milán csehszlovák kultuszminiszter a szokolisták pozsonyi kongresszusán beszédet mondott, melyben éles szavakkal kelt ki a pacifizmus ellen. Hangsúlyozta, hogy téves volna azt hinni, hogy horpádt mellel, hajlott háttal és ernyedt karokkal meg lehet őrizni a békét. A győnge nemzet — mondotta — akaratlanul is legveszedelmesebb ellensége a békének. A „Venkov”, a kultuszminiszter lapja a beszédhez fűzött kommentárjában azt írja, hogy a csehszlovák nemzet még mindig nem elég erős, mert a nemzet ereje a hadseregben van. Ha Csehszlovákiának meg lesz az öt megillető hadserege, akkor az országnak tekintélye is lesz a külföld előtt.

— A kémiai háború kiállításának Zágrában. Zágrábról jelentik: Hétfőn nyit meg az országos vegyészeti védelmi intézet zágrábi kiállítását, amelynek célja, hogy a kémiai háború elleni szervezkedés szükségességét propagálja. Statisztikai adatokon kívül bemutatják itt a modern vegyi háború anyagait és védekező eszközeit.

— Tizenöt óra alatt megtanulhat bármilyen idegen nyelvet. Párisból jelentik: Egy Confida nevű tanár állítólag új rendszert fedezett fel, amelynek segítségével tizenöt óra alatt akárkit megtanít bármely idegen nyelvre, oly mértékben, hogy az illető a mindennapi életben megértetheti magát. A párisi rendőrfőkapitány szavánál fogta a professzort és husz közrendőrt bocsátott rendelkezésére, akiknek a rendőrfőkapitány utasítása alapján meg kell tanulniok angolul. Az első leckeóra már lefolyt és annak eredményével a hatóságok nagyon meg vannak elégedve.

— Közel kétmillió zsidó él Ukrajnában. Rigából jelentik: Az ukrán nemzeti kisebbségek tanácsában Karelin, az ukrán szovjet megbízottja beszámolt a zsidó népkisebbség helyzetéről. A legutóbbi népszámlálás statisztikája szerint Ukrajnában a zsidó lakosság lélekszáma több 1.750.000-nél. Körülbelül hetven kerületben zsidó községi közigazgatás van bevezetve. Ezer zsidó között 349 még nem bírja az állam nyelvét. Az új zsidó kolónisták között eddig 128.000 deszjatint földet osztottak széjjel. A zsidó földművelők 8000 mezőgazdasági közületben vannak beszerelve. A kolónistákat a kormány két és fél millió rubellel támogatja. A zsidó gazdaságok között 240 mintagazdaságnak van minősítve. A referens élesen tagadta azt az antiszemita által kolportált híresztelést, mintha a zsidók nem maguk mivelnék meg földjüket. A zsidó munkásiskolák száma 669.

A földrengés következtében a Jordán több helyen kiapadt

Ramleh összeomlott mecsetje alól eddig száz halottat húztak ki

(Jeruzsálem, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai földrengés a Jordán-völgyében feltűnő földrajzi változásokat idézett elő. Ahol eddig a folyókönnyűszerrel lehetett menni, mert a víz, mint egy varázsüvegre, kettévált. Amanban ötven ház omlott össze, Nablus és Salt városok lakói a hegyekbe menekültek, senki nem kockáztatja meg, hogy egy újabb

földrengés esetén az elpusztított városban veszedelem érje. Papok és tanítók hiába igyekeznek rábírni őket, hogy térjenek haza.

Transzjordániában Ramleh városában pusztított a földrengés legtöbbször. A földrengés idején a nagymecsetben éppen istentisztelet volt. A hatalmas kupola pillanatok alatt összeomlott és maga alá temette a hívőket. Eddig a romok alól száz holttestet tudtak kihuzni.

Szabadrábra helyezték az éhségstrájkoló dr. Rozványt és társait

(Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámoltuk arról, hogy a választások alkalmából Nagyváradról, Szatmárról és Nagybányáról a falusi és városi dolgozók blokkjának jelöltjeit és bizalmiférfiit különböző címen letartóztatták és a kolozsvári hadbírósa bírtonéba szállították. A letartóztatottak tiltakozásuk jeléül éhségstrájkba léptek és a nagyváradi foglyok ma a 16. napot töltötték már éhségstrájkban. Egyrészüket a katonai kórházba szállították és az ügyeletes orvos ma délelőtt jelentette, hogy dr. Rozvány Jenő ügyvéd, Cellér, Ullmann Sándor, Müller Jenő

és Csodás János foglyok az agóniához közelednek és erejük teljesen fogytán van.

A jelentés vétele után Terpu ezredes, a hadbírósa első királyi ügyésze átvizsgálta az éhségstrájkolókat és elrendelte a nagyváradiak — 11 letartóztatott — azonnal szabadrábrahelyezését. A letartóztatottakat kocsin szállították el kétségbeesetten aggódó hozzátartozóik. Czellér állapota súlyos. A szatmári és nagybányai foglyok, akik 12 napja éhségstrájkolnak, továbbra is fogvamaradtak egyelőre.

— A mai súlyos viszonyok között, a gazdasági és politikai krízisek e szomorú korában az emberek szomjúhozva keresik a vidámságot, a derűt és humor oázisait. Nos, ilyen oázis vajmi kevés akad már manapság, de e kevesek között is bizonyára az első helyen fog állani a Haggibor kerti tünnepe, amelyet 24-én, vasárnap rendez meg a klub vigalmi bizottsága. A programon a jókedvnek olyan kiapadhatatlan forrásai szerepelnek, amelyek már eleve biztosítják az ünnepély teljes sikerét. Tánc, repülő- és gyalogposta, amerikai házasság és ezer más bohóság fogják a kedélyeket üdíteni és a rendező-bizottságban szereplő hölgyek garantálják, hogy teljes sikerrel.

— **Katasztrófális méreteket öltenek a boszniai erdőtüzek.** Szarajevóból jelelik: A nagy hőség miatt a boszniai erdőtüzek katasztrófális méreteket öltöttek, a lakosság között már valóságos pánik van. A Szarajevó közelében fekvő Sztambulcsics községnél a tűz elpusztulással fenyegeti Bosznia két legnagyobb fűrésztelepét, valamint az államasutak újonnan épült szanatóriumát. Fokozza a veszedelmet az, hogy a tűz nyomában hatalmas szélvihar van, ami nagy mértékben elősegíti a tűz terjedését. Han Krom községnél egy fűrésztelepen tűz támadt és rengeteg épületfa a lángok martaléka lett. A tűzvész hírére dr. Andrics Vlada agrárreformügyi miniszter Boszniába utazott, hogy személyesen szervezze meg az oltási munkálatokat. Jenác községnél szintén leégett egy fűrésztelep és minthogy a tűz a Bistrica folyó forrása felé terjedt, az a veszély fenyegeti Szarajevót, hogy víz nélkül marad, mert a vízvezetékét innen látták el vízzel. Az eddigi kár körülbelül százötvenmillió. Azt még nem lehet tudni, hogy mennyi emberáldozatot követelt a tűzvész, de, hogy sok áldozata van, arra abból lehet következtetni, hogy sok eltűnést jelentettek be a hatóságoknál.

Urhölgyek figyelmébe

Deutsch Mándor francia és angol női szabósága Oradea, Str. Pictorial Grigorescu (Mészáros-utca) 2 sz. a legkényesebb igényeket is kielégíti. Vidéki megrendeléseket 48 óra alatt elkészítem

Láb-ápolókrém és Láb-izzadási elleni

szert. Este lábvíz után egy moxyorónyi nagyságu Csanda-téle PODOL-lal lábait jól bemasszírozza s ezzel egy csapásra megszűntette a legmakacsabb lábizzadási, kellemetlen szagot, égítő érzést, pödörtséget. Lábatl üdén, frissen tartja, a járást végtelenül kellemessé teszi. Hatása utólréhetetlen. Ára 35 Ls. Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. Készíti Csanda-gyógyszerár, Oradea

* **Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től.** Ivókura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javálva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbön hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfeleké eseteiben. — Szobák még előjegyheztek. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

* **Biztosítók életünket és vagyónkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nál.** Képviselet az ország minden helyiségében.

* **A Kishitelbank felhívása.** Felkérjük mindazon urakat, akik intézetünk megalakulása idején vagy azóta részvényjegyzési ívet voltak szívesek magukhoz venni, de azokat bármi okból máig be nem szolgáltatták, szíveskedjenek azon íveket mielőbb hivatalunknak átadni. Tisztelettel: Kishitelbank és Takarékp. R. T. Oradea. Kurländer és Ullmann palota I. emelet.

Ha Ön operáció nélkül akar megszabadulni aranyeres panaszaitól, HAEMORSAN-t akkor használjon

* **Dumas művei.** A Gutenberg Kiadóvállalat azzal a nagyszabású tervvel foglalkozik, hogy Magyarországon a világirodalom nagy költőinek műveiből szép és érdekes kiadványok impozáns sorozatát rendezze. Dumas művei a világirodalom egyik legnagyobb elbeszélőjének alkotásai ezen olcsó, szép kiadásoknak első csoportja, melyekkel ezen kiadóvállalat a magyar könyvpiacot gazdagítani fogja, miáltal minden könyvbarátnak módjában lesz kevés pénzzel egy szép, értékes könyvtárat gyűjteni. Ugy a külföldi sajtó, mint annak közönsége, egy véleményen van abban a tekintetben, hogy a Gutenberg Könyvkiadóvállalat, melynek Hamburgban, Wienben, Baselben, Kopenhágában, Amsterdamban és most Budapesten is vannak telepei, minden eddig szolgáltatott műben irodalmi értéket nyújtott, amit egyebek között a céghez intézett 10.000 elismerő és köszönő nyilatkozat is bizonyít. A Gutenberg Könyvkiadóvállalat a múlt évben egymilliónál több könyvet adott ki.

Kövértség korai vénség

Elhízás elleni szer a párisi Jodillon golyócska. Kis adag gátolja a hájasodást. Nagyobb adagok lefogyaszt idéznek elő. — Főszétküldési hely:

Dr. Biró gyógyszerár, Cluj. Egy doboz ára 150 lej.

Hirdessen az Uj Keletben

A FATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÖDESEGÉT FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELŐLMULHATATLAN PERLE DE PARIS JOCKEY CLUB FLEUR D'ELITE ETOILE DE FRANCE LADY EAU DE COLOGNE ÉS ILLATSZER HASZNÁLATA UTÁN LEHET

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Billér Irén és Lengyel Irén együttes föllépése. Szombaton este a *Muzsikus Ferkó*-ban, vasárnap este pedig a *Nótás kapitány*-ban lép fel a budapesti operette-színpadok híres és ünnepezt primadonnája: Biller Irén. Ugy a *Muzsikus Ferkó*-ban, mint a *Nótás kapitány*-ban partnere a másik női vezető szerepben Lengyel Irén lesz. Tolnay Andor, Ihász Aladár, Dajka Margit, Leövey Leó, Selmeczy Mihály fogják a többi szerepet játszani a *Muzsikus Ferkó*-ban és *Nótás kapitány*-ban.

Meghosszabbítja-e Biller Irén a vendégjátékot? Olyan páratlanul nagy és lázas az érdeklődés a Biller-esték iránt, hogy az igazgatóság a közönség óhajának engedve, lépéseket tett a primadonnánál, hogy hosszabbítsa meg egy estével a vendégjátékát. Biller Irént azonban másirányú szerződésai annyira elfoglalják, hogy nem fogadhatta el egyelőre a felkérést s így bucsuföllépése vasárnap este lesz a *Nótás kapitány*-ban.

Vasárnap délután: János vitéz — Neményi Lilivel és Tolnay Andorral. Vasárnap délután 5 órakor olcsó helyárrakkal a leghiresebb magyar operette, a *János vitéz* kerül színre a címszerepben Tolnay Andorral s Iluska szerepében Neményi Lilivel.

MŰSOR:

Szombat: *Muzsikus Ferkó*. (Biller Irén vendégjátékával, Tolnay Andor, Ihász Aladár föllépésével. Sorozatszám: 412.)
Vasárnap d. u. 6 órakor: *Jánosvitéz*. (Neményi Lili, Tolnay Andor föllépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 413.)
Vasárnap este fél 9 órakor: *Nótás kapitány*. (Biller Irén bucsu föllépésével. Sorozatszám: 414.)

Comunitatea evrească din Alba-Iulia

Sz. 134/1927.

Pályázat zsidó tanítói állásra

Az alba-iuliai izr. hitközség elemi iskolájánál egy okl. zsidó tanítót s esetleg külön hitoktatót (מורה) kíván alkalmazni. Pályázhatnak olyan vallásérköcsileg kifogástalan okl. zsidó tanítók, ill. hitoktatók, akik teljes gyakorlatlással bírnak, a román és magyar nyelvet tökéletesen tudják tanítani. Németül is tudók előnyben részesülnek. Olyan okl. zsidó tanító, aki a héber nyelvet tudja és a hitoktatást is kifogástalanul elláthatja, megfelelően jobb javadalmazásban részesül. Fizetés megállapodás szerint. Az állás f. évi szept. hó 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt, az eddigi működést, kort, előképzettséget s családi állapotot is igazoló, a fizetési igényt is feltüntető pályázatok 1927 július hó 20-ig küldendők el.

Alba-Iulia, 1927 jun. 28.

Az alba-iuliai izr. hitk. iskolaszéke.

(Cluj-dósítójától gal irnak ról Hovar tőkecsopor a kormány hogy a va hanem a CFR zését követel kat Ezutta felvenni, a sitásra, m nagyarány csak az áll zetben azo esőnt szer az első, al

A ko társaság — mint a kívül hely niszter tö velésügyi törvénye liberális t dálásán-b saság ellen vágóhidja ugy az áll a fogyaszt most arról pénzügym

APP

Egyszeri l vel 10 lej. keresőknek előre fizet ha portóbb

Uta

Oradea, Izletes ko

Fü

Ajánlok B a nagyvár tott, legt

Friedm

Egyesült felzalogb

Devizák

Zürich ..
Newyork ..
London ..
Páris ..
Milano ..
Prága ..
Budapest ..
Belgrád ..
Bukarest ..
Varsó ..
Bécs ..
Berlin ..

Száz lej

Közgazdaság

Augusztus elsején összeírják az országban az összes vasúti kocsikat

(Cluj-Kolozsvár, július 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok feltűnő óvatossággal írnak arról az amerikai kölcsönajánlatról, amelyről Howard Kelley vasúti szakértő és az ajánlattevő tőkecsoport delegátusai már napok óta tárgyalnak a kormánnyal. Nem csupán arról van szó ugyanis, hogy a vasutat visszahelyezzék békebeli állapotába, hanem

a CFR egész hálózatának újjászervezését tervezik úgy a modern szállítási követelmények, mint a gazdasági és katonai érdekek szempontjából.

Ezzel tehát a kormány komoly kölcsönt kíván felvenni, amely csak több év alatt kerülne folyósításra, mert a kisebb összegű kölcsönökkel ezt a nagyarányú programot nem lehet megvalósítani és csak az államadósságokat szaporítanák. A mai helyzetben azonban egy körülbelül 100 milliárdos kölcsönt szerezni nagyon nehéz és Bratianu Vintila az első, aki ezt nagyon jól tudja.

A kormány ismét életre kelti a Frigul-társaságot. A kormány gazdasági bizottsága — mint ismeretes — elhatározta, hogy hatályon kívül helyezi Garoflid volt földművelésügyi miniszter törvényeit. Az előző kormány földművelésügyi miniszterének első sorban halálra ítelt törvénye az, amely az állami halászat bérletére liberális tökével alakult Frigul-társaság likvidálását mondta ki. Emlékeztet, hogy a társaság ellen, amelynek Erdélyben is több exportvágóhidja volt, súlyos panaszok merültek fel úgy az államkincstár, mint a kereskedelem és a fogyasztóközönség részéről. A bukaresti lapok most arról értesülnek, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter rövidesen életre kelti a Fri-

Mindamellet a prelimináris tárgyalások kedvező kilátások között folynak és a CFR államtitkársága ezekkel kapcsolatban elrendelte, hogy augusztus elsején összeírják a vasúti kocsikat.

Az összeírási kötelezettség a magánvasutakra, tehát az iparvasutakra is vonatkozik.

A műhelyek és állomásfőnökségek már összeállították a kocsik összeírásával megbízott személyzetet. Az összeírási iverbe be kell írni az összes kocsikat, akár normális, akár keskenyvágányu vonalon használják, akár az államé, akár magánosoké, vagy külföldi kocsik, tekintet nélkül arra, hogy üresen állanak, vagy meg vannak rakodva, valamint, hogy milyen állapotban vannak. A forgalomban levő kocsikat azon az állomáson írják össze, ahol augusztus elsején, reggel 8 órakor lesznek, illetve ahová 8 óra után érkeznek. A határállomások össze fogják írni azokat a személy- és teherkocsikat is, amelyek augusztus elsején külföldre mennek.

gult és az állami halásztelepek kiaknázási koncesszióját ismét Manolescu-Strunga romániai nagyvállalkozónak fogja odaadni.

Újabb működési és alaptőkeemelési engedélyek. A speciális gazdasági bizottság legutóbbi ülésében a következő erdélyi és bánáti pénzintézetek, illetve iparvállalatok részére adott működési, vagy alaptőkeemelési engedélyt: Első Freidorfi Takarékpénztár Rt. (működés), Termény és Hitelbank Rt. Porumbesti (működés és alaptőkeemelés), Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. Temesvár (tőkeemelés), Richter Testvérek Román Pamutzövő Rt. Temesvár (működés és alapszabálymódosítás).

5687 a KKL 25 éves jubileuma

A jubileum alkalmából minden zsidó testület aranykönyvi bevezetéssel támogatja a KKL-t

AKKL a zsidó Palesztina-földjét vásárolja vissza. Erdély zsidósága az 5687. jubiláris évben 1000 dunamot váltson vissza 6.000.000 lejjel.

ARANYKÖNYVI BEVEZETÉS... 20.000 lej

Egy fa 300 lei, egy kert 100 fa, 1 liget 1000 fa

Október — júniusi eredmény: 2,047.080-45 Lei

IX. számú kimutatás

A tizenöt első város június 30-án

Felhozott 5687 ok. október-júniusban Lei	Város neve és zsidó lélekszáma	Felhozott 5687 október-júniusban Lei
465.195	1. Timișoara 11000	332.825
373.474	2. Oradea .. 30000	305.526
253.279	3. Cluj 11500	303.742
131.130	4. Tg. Mureș 4000	127.042
69.223	5. Lugoj .. 1770	64.766
59.783	6. Arad 8000	55.036
81.418	7. Satmar .. 1500	54.795
87.332	8. Brașov .. 1700	54.090
38.997	9. Sibiu 1310	49.247
66.043	10. Resita .. 460	39.635
39.165	11. Hăgeș ... 700	30.599
54.202	12. Dej 8000	28.562
89.030	13. Sighet ... 12000	25.015
17.871	14. Dstmartin 490	23.526
31.898	15. Caransebeș 460	23.504

KKL június havi munkájában, az első 15 helyen álló város közül a múlt hónaphoz mérten csak Temesvár, Oradea, Cluj, Brassó, Szatmár, Resica, Dej mutatnak fejlődést, de az előző évhez képest ezek is visszaestek. Csak három város fejlődött Cluj, Sibiu, Dicioanmartin, de még ezek munkája is lényegesen fokozható volna. A jubileumi év pedig magában hordta azt a kötelezettséget, hogy a múlt évi eredményeket is meghaladva tovább fokozzuk bevételeinket.

Ez évben, a kongresszus 30-ik évfordulóján, Herzl-nap jelentse minden cionistának azt a szent feladatot, hogy a kongresszus megteremtőjének Herzinek emlékét faadományokkal és a Herzl erdőre való gyűjtéssel, Palesztina erdősítését elősegítse.

Minden cionista ajándékozzon egy-egy fát, minden cionista gyűjtsön Tamusz 20-án, Herzl halála évfordulóján a Herzl-erdőre!

A Keren Kajemeth Lőjiszráel Erdélyrészi Irodájába 5687 Szivan 1-től 30-ig a következő adományok folytak be.

Adományágak szerint:

Persely (2536 perselyből)	104.195-50
Aranykönyv	21.899-—
Akciók	1-653-—
Bélyeg stb.	220-—
Templomadomány	8.585-—
Különböző adományok	53.685-25
Részletezetlen	15.000-—
Brosurából	25-—

1927 június 1—30-ig begyűlt Lei: 205-262.75

Helységek szerint: Apa *Spitz Károly 1407, Bogdand *Fekete Miksa 1292 (3158), Brasov *Gruber Emanuel 6244 (54.090), Borosineu *Vertes Ignác 1397 (4709), Cluj *K. K. L. Iroda, str. Baron L. Pop 10, 22.958 (303.742), Dej *Sternberger Sarolta 4682 (28.562), Hunedoara *1200 (4555), Ludesul de Muras 6490 (6565), Nasfalau *Kara Jenő 1280 (—), Oradea *K. K. L. Iroda, str. Episcop Pavel 21, 42.419 (305.526), Poienile de sub munte *Sighet közret 2600 (2900), Resita *Schwartz Geza 5650 (39.635), Sannicolaul Mare *Markovits Zoltán 2210 (11.997), Satmar *Borgida Sándor és Dr. Steinberger Ernő 19.204 (54.795), Sighet *Cionista Iroda 7694 (25.015), Targu-Mures *K. K. L. Iroda 12.915 (127.042), Timisoara *K. K. L. Iroda, str. Mercy 2, 47.736 (332.825), Tileagd *Feldmann Sándor 2116 (10.260), Toplita Román *Ujhelyi Dezső 2085 (7588), Zalau *Karl Emanuel 2516 (8430), San-georgheni Padurani *Dr. Sámuel Samuné 1750 (4151).

1000 lejen aluliak: Blaj 668 (8089), Cermein 642 (6894), Miercurea Niraj 922 (4147), Reghinul-

APRÓHIRDETESEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! Berkovicsné
Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
Izletes konyha. Kerthelyiség.

Füüdők figyelmébe!
Ajánlok Erdélyszerte elismert שטרענע ארטן בית המרחץ a nagyváradi rabbinátus által Hechsherrel ellátott, legtisztábbban kezelt és frissen olvasztott **libazsirt**
Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Beszédhibások és egyéb beszédzavarban szenvedők kezelését vállalom. Nagy gyógypedagógus, Zápolyaneca 32.

Perfektül számoló, jóírású, megbízható zsidó-leányt keresek élelmiszerüzletbe. Elek tejüzeme, Solutiu (Viz-u.) 8.

Komptoarista, ki a német és román nyelvet írásban teljesen bírja, azonnal felvétetik Schenker & Co. nemzetközi szállítási vállalatnál, Str. Iuliu Maniu 27

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-
kalapokat
FEHÉR
Str. Memorand. 21.
(v. Unió-u.)

Jó házból való, 3—4 kö-zépkisiskolát végzett tanuló t cluj áruház felvesz. Cim a kiadóban.

Panaszszövegek-sége? akkor írjon a következő címre: Schulhof Emilné „ORIENT” Szövegművészeti Iskola ORADEA-MARE, Str. Episc. Ciorgariu No 14 mely már évek óta a leg-tökéletesebb gyapjú és selyem prazák, svéd és francia sző-vőt gobetinek, első-r ngu angol gyapjú és selyem fonalak, szőnyegtervek, sző-vőkellékek, legelő-n, ősebb beszerzési forrás. Vidéki ren-delések utárvétellel gyors-n és pontosan eszközöltetnek.

Tőzsde

A piac irányzata alig észrevehetően megszilárdult

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3160—3165	—	—	49150	3180	11041	13668	65025	1925
Newyork ..	16350—16400	519 ³ / ₈	51956	2554	165	57370	710	3375	—
London	798—800	2522 ⁵ / ₈	252250	12402	801	278525	344750	16395	48550
Páris	648—652	203425	203450	—	647	2247 ¹ / ₂	2780	13232	391 ¹ / ₂
Milano	897—900	2826	2825	138 ³ / ₄	899	3120	3862	18410	544
Prága	487—489	154050	1540	—	490	169975	210375	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2860—2865	9060	9060	—	2890	—	12368	589	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913	—	295	100875	124825	5946	176
Bukarest ..	—	322	320	1540	—	353	438	2076	61
Varsó	—	58	58	—	1870	6410	7931	37787	—
Bécs	2310—2315	731150	7315	—	2328	808125	—	47625	—
Berlin	3915—3925	12335	12335	—	3920	13620	16850	80012	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) —, Páris 1540, Budapest 353, Bécs 438, Prága 2076.

7 július 16
ESEGÉT
ADY
LATSZER
ET
SZET
nyei
együttes föl-
s Ferkó-ban,
ány-ban lép
ok híres és
rén. Ugy a
is kapitány-
ő szerepben
fhász Aladár,
eczy Mihály
a Muzsikus
n a vendég-
és lázas az
gy az igaz-
ve, lépéseket
zabbitsa meg
Irént azon-
a elfoglalják,
a felkérést s
esz a Nótás
téz — Ne-
al. Vasárnap
l a leghire-
z kerül színre
s Iluska sze-
n vendégjáté-
ár föllépésével.
éz. (Neményi
el. Mérsékelt
pitány. (Biller
szám: 414.)
lba-Iulia
lásra
skolájánál egy
töt (מלמד)
n vallásérkül-
ill. hitoktatók,
án és magyar
metül is tudók
ó tenítő, aki a
is kifogásá-
rada'mazásban
Az állás f. évi
felszerelt, az
s családi álla-
feltüntető pá-
dók el.
iskolaszéke.

sasesc 520 (5955), Trg.-sacuesc 587 (4772), Vata de jos 663 (—), Viseul de sus 600 (7840).

500 lejes aluliak: Agostin 322 (842), Ambud 115 (195), Balta 130, Bogata de Mures 66 (134), Cetean 82, Coplean 486 (746), Covasna 180, Lipva 327 (12.038) Orasul noua 280 (756), Paulesti 200 (340), Pava 488, Selica 50, Somcutamare 441 (3861), Sovata 378 (2854), Suat 375, Surduc 400 (2367), Praid 492.

Legobb persely Lei: 1500 dr, Jordan Viktor Satmar

1000 lejes persely. Klein Miksa bankigazgató Cluj 1040.

500 lejes persely: Goldberger Adolf Bogdand 520, Terner Jakab Zalau 595.

400 lejes persely: Züssmann Áron Bogdand 465, Geiger Ica Pava 406, Kohn Mór Oradea 487, Prometheus rt. Oradea 400, Nasfalau: Siberstein Mór 490, Feld Artur 440. **Cluj:** Tarbut Leányiskola VI. havi ürités 450. **Brasov:** Sole Izidorné 418, **Surduc:** Becker Henrikné 400.

300 lejes perselyek: **Brasov:** Fodor József 386. **Oradea:** öz. Glück Henrikné 300. **Dej:** Rosenzweig Jakab 300. **Coplean:** Jeremiás Hersch 384. **Sighet:** Stern Fischel 388. **Cluj:** Stark Csiri 330, Fischer Lipót 300. **Bogdand:** Fekete Miksa 307, Idsb. Leidenfeld Miksa Tileagd 360.

Perselyek: **Agostin:** Jakab József 262, 1 kisebb 60 (322). **Ambud:** Moldován T. 115, **Marosbogat:** perselyürités 66. **Balta:** Frenkel Á. 130.

Tamusz 20, Herzl napon

Blaj: pers. ürités részl. nélkül 668. **Brasov:** Weintraub L. 271, Hirschfeld J-né 270, Stern 140, Ofa rt. 114, Weisz & Guth 122, Fleischmann óras 137, Szegő J. 120, Goldstein 183, Sole I-né 201, Neuman 110, Friedmann 115, Weisz M. 227, Gál J. 150, Rosner, Goldfinger, Grünfeld M., dr. Adler, Dir. Mihalovits 100—100, 65 kisebb 2778 (6244). **Cermeiu:** 9 perselyből 642. **Cetean:** Kahan J. 82. **Coplean:** Ciment Gy. 102. **Covasna:** 3 perselyből 180.

Cluj: Grünwald J. 153, Grünwald Samuné 210, Kvuca Sigal üritése, 12 persből 4 üritve: Salamon S. 100, 3 kisebb 96, (196). Kvuca Sual üritése: 99 perselyből 40 üritve: Moskovits F-né 160, Schwartz J. 119, Stern B. 108, Hochmann J. 104, Gottlieb J. 100, 32 kisebb 1077, (3339) kisebb 97. **Dej:** Hánik Lipótné 120, Fürst H. 160, Bernát F-né 174, kisebbek 2428 (3182). **Hunedoara:** (rézzletezve a temesvári „Uj Kor“-ban) 23 perselyből 1200. **Ineu:** (részl. „Uj Kor“-bn) 12 perselyből 1397. **Ludusul de Mures:** márciusi ürités 4012, májusi ürités 1621. **Miercurea-niraj:** 922. **Nasfalau:** Sachs H. 120, Grossz S. 100, 3 kisebb 130 (1280).

Oradea: Birnfeld J. 160, Oppenheim V. 158, Breier O. 157, Deutsch J. né 125, Schwartz B. 121, Rosenzweig Renée 110, öz. Salamon Miklósné 107, Rippner Józsefné, Sándor J., Salamon R. 100—100, 301 kisebb 5137 (6375). **Nussbaum S. 221, Thau S. 217, Spitzer V. 191, Fehér Dezsóné 188, Hartmann Sándorné 183, Lörinc A. 180, Rosenberg I. 170, Bárány F. 62, Farkas Jakabné 160, Spreng Vilmos 160, Pásztor Stefi 155, Gerő Zs. 146, Weisz L. 146, Deutsch Futár iroda 142, dr. Berger E. 140, Singer I. 140, Liebermann E. 136, Weisz M. 136, Weisz I. 131, Feldmann Lulu 130, Friedmann 124, Stern D. 125, Stark Á. 123, öz. Schlesinger L-né 115, Stern V. 110, Büchler M-né 108, Weisz J. 103, Kepecs F. 102, Klein M., Nizel M., Faragó Zoltán, Gusszi E., Oppenheim B., dr. Kohányi R. 100—100, 787 kisebb 12234 (17277).**

Kasztner S. 260, Weszfried & Paller 224, Wasserstrom S. 207, dr. Weimann J., dr. Spitzer M., Klein V. 200—200, Urány M. 150, Gutfried I. 145, Klein S. 139, Hegedüs Hirlapiroda 114, Borgos S-né 114, Favorit, Klein I. 104, Pless G. 101, Gutfried, Herschkovits, Weisz J., Asztalos E., Kálmán F., Freiburger J., dr. Bock A., dr. Goldmann Á., dr. Váradi Ö. 100—100, 423 kisebb 7701 (11546). Az üritést végezték: Gottlieb Hermann 997, Jehuda csoport 249, Aviva Hadassza 113, Gottlieb Herminke 57, Ussiskin csoport 24, Ceire Mizrahi 46, Barisszia Bialik 93 perselyből. **Orasul-noua:** júniusi ürités 14 perselyből 280, **Paulesti:** Farkas J. 200, **Praid:** Pava: 2 kisebb 82, (488). **Poienile de sub munte:** Tirman Ármán utján perselyürités 1500, **Resita:** persely ürités (részl. nélkül.) 2040, **Sangheorghiu-Padureni:** perselyürités 1750, **Sovata:** 378, **Satmar:** Szobolovits vendéglő 135, Cs. Majer I. 121, dr. Stern M. 120, Schwartz V-né 118, Tolnai Á. 295, dr.

Borgida L. 107, Spiegel I. 110, Szirmai A. 104, Hoffmann E., Halász M. J., Sogár F. 100—100, Guth L-né 131, Cs. Májér 102, kisebbek 2307. (A májusi üritést végezték: Klein Gy. és Sándor L. 2379 Lei.) **Lebovits N. és Lebovits V. 450,** Sárkány L. és Mittler I. 1040, Ábrahám F. és Klein A. 833, Stark D. és Kardos L. 1063, (5765). **Selica:** 50. **Sighet:** Ringler Hadassa 250, Rosenberger Jolán 153, Weisz Jakabné 191, Darvas Á., Lázárovi D-né, Dávid M., Stern M., Fuchs J. 100—100, 98 kisebb 2677, május, júniusi üritést végezték: Izsák Á., Roth Rózi, Weisz Janka, Dávid Mihályné, Steckel Márton, Fried Janka, Bronberger Sándor, Darvas Á-né, Fried Ignác. **Áprilisi üritést végezték:** Schwartz és Wiesel, sómérok 10 perselyből 276, Berger Jenő sómér 11 perselyből Dávidovits K. 107, 10 kisebb 354 (461). Fuchs és Hans sómérok 6 perselyből 116, Müller és Sajovits 10 perselyből: Jakobovits Á. 148, dr. Katz Z. 220, 8 kisebb 252 (620). **Helpert Zsófi Aviva 42 perselyből 841,** májusi üritést végezték: Izsák A., Halpert Zsofi, Weisz Janka 16 perselyből: Ifj. Szmuk M-né 112, 15 kisebb 463 (575), Izsák és Steckel M. 3 perselyből 83, Izsák A. és Schöngut Imre 8 perselyből: Schöngut J. és Fia 197, 7 kisebb 116, (313). **Izsák A. és Wiesel Jenő 4 perselyből 148.** Lei 7594. **Somcuta-mare:** júniusi ürités 441, **Suat:** 7 perselyből: Lei 375.

Targu-Mures: V. havi perselyürités (részl. Targu-Muresen) 11.342. **Targu-Sacuesc:** Vajna I. 200, 9 kisebb 387 (587). **Tileagd:** ifj. Lindenfeld M. 260, Schwartz D. 215, Farkas I. 195, Fried S. 125, Krausz M. 100, 15 kisebb 861 (2116). **Toplita:** perselyürités részl. nélkül. 2085. **Viseul de sus:** perselyürités részl. nélkül. 500. **Vata de jos:** 3 persely 663. **Zalau:** áprilisi ürités: Vitányi M. 120, Teszler E. 156, Kohn Á. 104, 25 kisebb 1000 (1976).

adjon mindenkégy fát

Aranykönyvi bevezetések: **Cluji helyi csoport bevezetésére:** Dr. Hamburg J., Grünwald G., Dr. Knöpfler B., Ausländer L., Klein M. bankigazg. 500—500, Salamon J. és Weisz Gy. 300—300 (3100).

Dej: **Sternberger Sarolta bevezetésére:** Noé Adél esküvőjén Hirsch Elza gyűjt. 500, Basch Margit esküvőjén Glanc Márk gyűjt. 200, Mazsolszki Salomon és neje leányuk születése alk. 200, Gottlieb Maris és Léb Sári virágeladás 600 (1500), eddig begyűlt 12.980.

Oradea: **Bárdos Imre bevezetésére** Dr. Weimann Jenőné és dr. Winkler Mórné gyűjt.: Deutsch B. 200, Ungár S-né, Fürst H., Minsberg J., Lörinc Testv., Neuländer M., Bruder J., Dr. Kenéz J., Friedmann H., N. N. 100—100 (1600).

Altman Samuel bevezetésére: Weisz Sándor Erdőszentgyörgy 100, Nussbaum Samuel 212 (312), eddig befolyt 5387.

Aviva-Barisszia bevezetésére: Weisz Resko esküvőjén Nussbaum Anna és Reingewürtz Irén gyűjt. 103, Noti és Wittenberg esküvőjén Rosenblüth Alice és Sándor Klára gyűjt. 95, N. N. 2500, Sebő és Szenes esküvőjén Weisz Erzsé és Gottlieb Hermann gyűjt. 677, Sebő Juli és Szenes Jenő 500, Ehrenfeld és Kepecs esküvőjén, Weisz Erzsé és Gottlieb Hermann gyűjtése, Kepecs Miklós és Ehrenfeld Olga 100, 3 kisebb 60, N. N. esküvőn, a Palace-hotelben, Weisz Erzsé és Gottlieb Hermann gyűjtése 247 (4084), eddig befolyt 7549 lei.

Resita: **Aviva Jehudit bevezetésére:** sürgőnymegváltás 3360, Schwartz Géza 50, Deutsch Ferenc 200 (eddig befolyt 14.723).

Satmar: **Pro Palesztina Liga bevezetésére:** teadélután bevétel 6982.

Targu-Mures: **Helyi csoport bevezetésére:** 300 (eddig befolyt 2873).

Ifjúsági Block bevezetésére: május 25-én rendezett táborni Zimmernann Szeréna gyűjt. 213 (eddig befolyt 11.136).

Dunam-adományok: **Gottlieb Herminke Oradea dunamjára:** Schneider-Riefold-féle esküvőn Gottlieb Herminke és Gottlieb Hermann gyűjtése 265, Reinhardt Kálmán esküvőn Gottlieb Herminke és Gottlieb Hermann gyűjt. 83, Klein és Roth esküvőn Gottlieb Herminke és Gottlieb Hermann gyűjtése 72, Klein-Bátori esküvőn Gottlieb Herminke és Gottlieb Hermann gyűjt. 96 (517), eddig befolyt 4675 lei.

Reghinul-sasesci zsidók dunamjára: a vilnai szintársulat estélyének 5/0-a 520.

Sannicolaul-marei zsidók dunamjára: Perluszné Szilárd Ibolyka temetésén koszoru meg-

váltásért: Perlus család Apátfalva 25 pengő a 30 = 750, Friedmanné Trg.-Mures 200, Löblné Kemény Mancsi Temesvár 200, dr. Vidorné 100 (1250), eddig begyűlt 4852.

Templom-adományok: **Cluj:** Goldstein Imaházból Ausländer Ábrahám utján 413, **Lipova:** kisebbek 180, **Sannicolaul-Mare:** Waldmann I., dr. Fischer R., Weber I., König M. 100—100, Bores S., Nádas S., Hirschenstein, Singer S., Ürményi M., dr. Kassovic, Fischhoff L., Rosenzweig J. 50—50, kisebbek 160 (960), **Satmar:** Mizrahi templ.-adományok 4891, Statesquo templ.-adományok 1081 (5972).

P. P. L. adományok: **Zalau:** Molnár Jenőné hólabdáján 200, Fassler Emilné 190, Mandel Jozsefnél 150 (540).

Távirat megváltás: **Satmar:** sürgőny megváltásért 800, **Sighet:** Darvas Árminné igazgatóné utján táv. megv. 100, **Viseul de sus:** Aviva táv. megváltása 100.

Purim-akció: **Ludusul de Mures:** 506.

Macot-akció: **Lipova:** pászka eladásból 147.

Érték: **Oradea-Mare:** Bárány-étteremből számlóblokkért 200, táv. blanketta 20, 1 broszura 25.

Különböző adományok: **Apá:** részl. nélkül. 1407, **Ludusul de Mures:** esküvői gyűjt. 350, **Timisoara:** (részletezetlenül beküldve) 18.388-75 és 26.097-50, S. Timisoara adománya 200, „Temesvár“ címen beküldve 1250, **Poienile de sub munte:** Sélinger Márton ált. beküldve 1100, **Cluj:** 15.000.

A Keren Kajemeth Lőjiszráél faadományokról szóló könyve elkészült Jeruzsálemben és minden fát, kertet és ligetet feltüntet, egyuttal azt is, hogy minden adományozott fa, kert, liget az ország milyen részén, melyik erdőben, hol fekszik. Ez a könyv a Keren Kajemeth Lőjiszráél jeruzsálemi főirodájában mindenkinek rendelkezésére áll.

Erdélyben számos kert és liget van megkezdve, melyekből a jelentősebbeket alanti táblázatban közöljük.

Ezeknek befejezésére igen kitünő alkalom Tamusz 20, Herzl halála évfordulója. Éppen ebben az évben egyetlen cionista sem mulaszthatja el, ezt az alkalmat, hogy egy-egy fát ne adományozzon a Herzl

a Herzl-erdőre

erdőre, mert ez az év az első kongresszus harmincadik évfordulója.

Alább közöljük azoknak a nevét, akiknek tiszteletére kertet, vagy ligetet kezdtek és amelyek befejezésre várnak. Erre a legjobb alkalom Herzl emlékünnepe.

Egyben felhívjuk mindenkinek a figyelmét, hogy hősi halottainknak állítsunk élő emléket Erec Jiszráélban egy-egy fa, kert, liget adományozásával.

Helység	N É V	Befolyt tak száma	A még hi- ányzó u.
Beclean:	Hatikva Egyesület	48	52
Cluj	Weisburg Chaim liget	800	200
	Megb. Weisz Jenőné	38	62
	Farkas Rezsinke és Smilovits Péter	55	45
	Székács Zoltán és neje Dick Margit	51	49
	Finkelstein Alfréd és neje, Glasner-Zsenka	3	97
	Gizskalai János	55	45
	Haggibbor Sportegylet	62	38
Gherla	Zs. N. Sz. Helyicsoport	12	88
Ilia	Zsidó Hitközség	90	10
Lipova:	Ladányi Dezső és neje	20	80
Nasfalau-i	Zsidók Herzl-kertje	15	85
Oradea:	Ceira Mizrahi egyes.	97	3
	Mizrahi egyes.	44	56
	Polgári fuiskola	38	62
Orastie-i	Zsidók kertje	88	12
Odorheiu-i	Zsidók 2. kertje	192	8
Petrozeni:	Helyicsoport	11	89
Reghin:	Fixel Vilmos és neje	72	28
Resita:	Aviva-Barisszia	12	88
Sacueni:	Zsidó Ifjúság	20	80
Siml.-silv.:	Zsidó Leányok	10	90
Sibiu:	Barkochba Egyesület	40	61

Egy faadomány 300 Lei, 100 fa egy kert, 1000 fa egy liget.

Ez évben, az I. bázei kongresszus 30-ik évfordulóján és a KKL jubileumi évében minden cionista egy fát adományozzon a Herzl-erdőre.

Keren Kajemeth Lőjiszráél Erdélyrészi Irodája
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Brekeszt
hivatal
Cluj-Kolozs
L. Pop (Bra
Tel
szerk. és
9
Es. N. Sz.
Egyes szárn
advaron és
Bukarestbe

1927 júliu

A fo

Kerülő
uccai z

(Cluj)

incidens v
dalom rob
a forradal
előreláthat
Amint ilyj
rint tudjá
Ausztria f
kormány t
igyekeznek
csatlakozo
nem szoriz
ipari cent
munkában
natban tal
eldönteni.

A forr
sem lehet
eseményel
nagyon k
lomáciai
a bukares
kőrökben
radalmi e
hivei szite
információ
tónak Be
sára lehet
zárvra —
katonai m
niának ad
megerősít

Az os
alábbi jel
Bécs,
általános
folytatódó
állapításo
pok ma r
izolálva
rendőrség
mát, mir
trálták e
belvárost.
elkövetel
Ottó és
ben állot
meg nem
kelt szárn
és Seipel
nem nyer

A for

Pozsony
az osztra
mozgósítá
van.

Az el
palota ég
Az ös
sasági ve
Meglepet
tek, ame
kednek,
Hivat
összeütkö
sültje va
Ugyla
ismeretle
kat köve
landi öss